

Бутковська Наталія Олександрівна
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця

МУЛЬТИМЕДІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

У статті розглянуто аналіз формування мовної компетенції у студентів, які вивчають іноземну мову за допомогою технологій мультимедіа як нового навчального середовища.

Ключові слова: мультимедійні технології, іношомовна комунікація, проектна методика, розмовна компетенція.

Вивчення іноземної мови у вищій школі на сучасному етапі виступає як засіб формування комунікації та комунікативної компетенції. У процесі набування комунікативної компетенції студенти реалізують знання, уміння, навички для розв'язання конкретних комунікативних завдань та спілкування у реальних життєвих ситуаціях. У зв'язку з цим основними сучасними методами навчання іноземним мовам є комунікативний і конструктивний методи.

Мета статті полягає в розгляді використання сучасних технологій навчання з використанням Інтернету у навчальному процесі та їх впливу на якість підготовки майбутнього фахівця.

Предмет статті-професійно-орієнтоване викладання іноземної мови, яке базується на застосуванні інформаційних та телекомунікативних технологій, роботі з навчальними комп'ютерними програмами з іноземної мови для дистанційного навчання іноземним мовам (система мультимедіа), створенні презентацій у програмі PowerPoint, використанні ресурсів Інтернету, таких як чати, форуми, блоги, електронна пошта, а також сучасні тестові технології, такі як створення банку діагностичних матеріалів з навчального курсу та технології співпраці. Основна ідея технології співпраці полягає в створенні умов для активної спільної діяльності студентів у різних учбових ситуаціях. Кожен відповідає не лише за результат своєї роботи, але і за результат роботи всієї групи. Тому слабкі студенти прагнуть з'ясувати в сильних те, що їм незрозуміло, а сильні прагнуть, щоб слабкі досконально розібралися у завданні [1, с. 134].

Об'єкт статті-інноваційні технології, які включають такі підходи до викладання іноземних мов, як: 1) інтерактивність, яка підкреслює особисті якості студента; розвиток таких форм навчання,

як діалог; розуміння іншомовної комунікації, спонукання партнера до діяльності мовленнєвого та не мовленнєвого порядку; розгляд знань як сукупності навичок, що актуалізуються у системі діяльності студента; розвиток зацікавленості студентів у здобутті знань; оцінювання; саме оцінювання. 2) самовдосконалення, контроль знань, зберігання і використання навчальних матеріалів.

Серед комунікативних методів з комп'ютерною підтримкою (CALL) слід виділити: метод сценарію (storyline method), метод симуляції, метод каруселі, метод навчання по станціям, метод групових пазлів, метод рольової гри, метод «кейсу» (робота над проблемними ситуаціями, студенти розглядають проблему, аналізують ситуацію, представляють свої ідеї та варіанти розв'язання проблеми в ході дискусії), проектна робота в навчанні. Усі навчальні комп'ютерні програми передбачають відпрацювання певних граматичних структур. Вправи та завдання, які використовуються для досягнення комунікативної компетенції, повинні бути комунікативно виправданими дефіцитом інформації, вибором та реакцією (information gap, choice, feedback).

Найбільш розповсюдженим у процесі навчання професійно-орієнтованому спілкуванню іноземною мовою є *метод проектів*. Він формує у студентів комунікативні навички, культуру спілкування, уміння коротко і доступно формулювати думки, терпимо ставитися до думки партнерів по спілкуванню, розвивати вміння добувати інформацію з різних джерел, обробляти її за допомогою сучасних комп'ютерних технологій, створювати мовне середовище, сприяюче виникненню природної потреби в спілкуванні іноземною мовою [2, с. 106]. Ознаками проектного методу є: 1. Орієнтованість на дію; 2. Робота в команді; 3. Самоорганізація студентів; 4. Ситуативна спрямованість, співвідносність з реальним життям; 5. Міжпредметність проектів; 6. Цілісність – проект розглядається як ціле; 7. Орієнтованість на результат. Традиційно проектне навчання складається з наступних етапів:

1. Організація роботи над проектом або ініціювання полягає у винайденні ідеї проекту.

2. Початок проекту полягає у написанні плану роботи та вступу до неї.

3. Робота над проектом привертає ресурси Інтернету.

4. Презентація результатів проекту створюється за допомогою програми PowerPoint.

5. Оцінка (рефлексія) проекту відбувається якщо студент бере участь у конференції, яка відбувається або у межах університету, або у межах студентської групи.

6. Результатом такої діяльності є публікація статті у студентському науковому журналі.

Проектна діяльність має здійснюватися за допомогою технології Веб-квесту. Веб-квест у педагогіці – це є проблемне завдання, проектна технологія, яка використовує Інтернет-ресурси або сценарій проектної діяльності студентів. Проектна діяльність найбільш ефективна, якщо її можливо пов'язати з програмним матеріалом, значно розширюючи і поглиблюючи знання студентів у процесі роботи над проектом. Метод проектів завжди передбачає розв'язання проблеми. Розв'язання значимої проблеми сприяє тому, що вдається переключити увагу студентів з форми вислову на її зміст. Студенти зайняті тим, як розв'язати проблему, які знайти раціональні способи її розв'язку, де знайти переконливі аргументи, що доводять правильність обраного шляху.

Пошук Інтернет-інформації, яку доручає викладач студенту, сприяє розвитку мислення та отриманню необхідної інформації, розвитку комп'ютерних навичок, збагаченню словникового запасу. Ця технологія заохочує студентів навчатися незалежно від викладача, розвиває дослідницькі та творчі здібності, підвищує їх особисту самооцінку.

Проектна діяльність має здійснюватися у формі «кейс» метода. «Кейс» метод це є засіб навчання професійно – орієнтованої комунікації, основою якої є конкретний матеріал, коли створюються конкретні ситуації з практики. Викладачі, які використовують метод «кейсу», по-різному розуміють його значення. Ю. П. Сурмін і А. В. Сідоренко вважають що це є інноваційні технології [4, с. 42]. М. О. Скуратівська відносить метод «кейсу» до форми організації самостійної, групової і навіть проектної роботи студентів [3]. Інші відносять його до засобу організації учбового матеріалу. Педагогічний потенціал «кейс» метода дуже великий. «Кейс» метод сприяє розвитку вміння аналізувати ситуацію, оцінювати альтернативи, вибирати оптимальний варіант і складати план його здійснення. З методом «кейсу» пов'язані і методи сценарію (storyline method) та метод навчання по станціях.

Метод сценарію (storyline method) засновано на поєднанні запланованих навчальних змістів з інтересами та ідеями учнів. Отримуючи «імпульси» або ключові питання від вчителя, учні роблять свій внесок в створення історії. Цей метод обходиться без текстових підручників. Мова йде про креативне планування, підбір гіпотез, переживання, систематизацію та презентацію роботи.

Метод навчання по станціях засновано на навчальній техніці виконання роботи над навчальним матеріалом, якій упорядкований у вигляді станцій (студенти отримують робочі плани з обов'язковими та

вибірковими завданнями). Робота по станціям дозволяє здійснювати диференціацію по здібностям, інтересам студентів, по ступеню складності завдання.

Цей метод перекликається з *методом симуляції*. Особливо в навчанні іноземної мови студентів економічних спеціальностей вузів можна з успіхом застосовувати метод симуляції. В кібернетиці даний термін використовується для моделювання та імітації реальності. В навчанні мова йде про різноманітні стимуляційні бізнес-ігри, які надають студентам можливість відпрацювати свої навички, застосовувати знання з метою вирішення тієї чи іншої задачі в так званому «безпечному середовищі», яке імітує реальні ситуації, наприклад, в бізнесі, в роботі в компанії. Він схожий на метод рольової гри.

Рольова гра є активним методом навчання, засобом розвитку комунікативних здібностей студента. Рольова гра пов'язана з інтересами студентів. Вона є засобом емоційної зацікавленості, мотивації навчальної діяльності. Рольова гра виступає активним способом навчання практичного володіння іноземною мовою. Рольова гра допомагає подолати мовні бар'єри студентів, значно підвищує обсяг їх мовленнєвої практики. Це є навчання в дії [1, с. 65].

Високоефективним методом навчання іноземним мовам є *метод мовного портфелю*, в основу якого закладено співвідношення українських вимог до рівня опанування іноземної мови із загальноєвропейськими системами, що, у свою чергу, є відправною точкою для створення єдиного освітнього простору. Основним критерієм оцінки рівня володіння іноземною мовою в технології мовного портфелю є тестування, котре також допомагає ліквідувати пропуски студентів. Тестування здійснюються згідно модулям. Термін "модуль" означає функціональний вузол. Суть модульного навчання зводиться до самостійного опанування певних умінь учнів і навиків в учбово-пізнавальній діяльності. Модульне навчання передбачає чітку структурування вмісту навчання, яка має бути створювана за допомогою учбового портфелю. Учбовий мовний портфель підвищує рівень самостійності студентів у навчальній діяльності, їх професійного та особистого розвитку. Під час його складання відбувається етапна документована фіксація досягнень студента. Студенту надається можливість проявити не тільки мовні навички, але й навички спілкування, саморефлексії т. ін. Він фіксується як на процесі, так і на продукті праці, виявляє високу творчу і пізнавальну активність, навчає презентувати результат свого труда. Студент виконує нову для нього роль. Він оцінює не тільки свою працю, але працю партнера. Таким чином підвищується мотивація навчання,

студент відчуває себе реальним учасником навчального процесу, чий інтереси небайдужі як викладачу так і одногрупнику [3].

Література

1. Гуревич Р. С. Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях: Навч. посіб. для студентів пед. ВНЗ і слухачів інститутів післядипломної освіти / Р. С. Гуревич, М. Ю. Камедія. – Вінниця : «Вінниця», 2004. – 365 с.

2. Кадемія М. Ю. Телекомунікаційні проекти в навчальному процесі ВНЗ / М. Ю. Кадемія, О. В. Шестоपालюк, Л. С. Шевченко. – Вінниця : ТОВ «ПЦ Еозіс», 2008. – 235 с.

3. Скуратівська М. О. Сучасні методи та технології викладання іноземних мов [Електронний ресурс] / М. О. Скуратівська. – Режим доступу : <http://intkonf.org/skurativska-mo-suchasni-metodi-ta-tehnologiyi-vikladannya-inozemnih-mov-u-vischiy-shkoli-ukrayini/>. – Назва з екрану.

4. Сурмін Ю. П. Ситуаційний аналіз, или анатомія Кейс-метода / Ю. П. Сурмін, А. І. Сидоренко. – К. : Центр інновацій и розвитку, 2002. – 287 с.

Наталья Бутковская. Мультимедийные технологии при преподавании иностранных языков.

В статье приводится анализ формирования разговорной компетенции у студентов, которые изучают иностранный язык с помощью мультимедийных технологий, создающих новую обучающую среду.

Ключевые слова: мультимедийные технологии, межкультурная коммуникация, проектная методика, разговорная компетенция.

Natalya Butkovska. Multimedia methods of speaking skill formation.

The article analyzes multimedia methods of speaking skill competence formation. Special place is given to the actual multimedia methods in pedagogic.

Keywords: multimedia methods cross cultural communication, project work, speaking skill competence.

Стаття надійшла до редакційної колегії 31.10.2016

УДК 004.774:378.147

© Бутковська Н.О., 2016

Бутковська Наталія Олександрівна
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця

ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ЗА ДОПОМОГОЮ ВЕБ-КВЕСТУ

У статті розглядається технологія Веб-квесту, яка допомагає формувати компетенції використання ІТ та формуванню мовних